

- och hur skall man lära sig vad det innebär att vara religiös?

Inledning:

Denna text skrevs som en *Nasihah*, dvs. 'ett gott råd baserat på en uppriktig välvilja', till en ung muslim som vill börja praktisera sin religion.

Texten riktar sig dock **till alla som funderar** över religiositet och Gudstro. Att vara religiös är något personligt. Om du frågar runt lite kommer du att se att alla har olika orsaker till varför de valde islam eller varför de började praktisera sin religion och alla har olika uppfattningar om vad religiositet är.

Vissa tilltalas av att islam ger en ordning i vardagen medan andra ger sig hän åt religionens andliga aspekter medan ytterligare andra upplever broderskapet och den islamiska livsstilen som avgörande i deras egen religiositet. Så är det säkert för dig också, att det är något som tilltalar dig och som manar dig till att söka vidare som kanske bara du kan sätta fingret på. Jag vill ge två konkreta saker också. Det första är tre saker som jag tror kan vara viktiga saker att fundera på och agera i enlighet med. Det andra är i princip en nödvändighet.

Det första:

Tre saker att tänka på

Gud säger i Koranen:

"Ett råder jag er till, nämligen att ni två och två eller var och en för sig vänder er till Gud..." [[Koranen, Saba' 34:46]]

Detta vändande kan liknas vid ett uppvaknande. Att man vaknar upp från en slummer av försummelse där man varit omedveten om eller likgiltig inför de andliga delarna av sitt liv. Detta uppvaknande kan delas in i tre aspekter. [i detta resonemang utgår jag från en text av den medeltida teologen Abdullah al-Ansari som finns på min hemsida. **Att inse och förstå Guds gåvor** Det första är **ett uppvaknande genom** att man inser och förstår **Guds gåvor**. Gud förklarar detta för oss:

"Om ni ville räkna Guds välgärningar skulle ni aldrig kunna fastslå deras antal. Helt visst är Gud ständigt Förlåtande Barmhärtig" [[Koranen, an-Nahl 16:18]]

Ja, om du tänker efter så förstår du hur Guds gåvor **till dig är oräkneliga**. Du har en familj som älskar dig och ställer upp för dig. Du har någonstans att bo, mat i kylskåpet och pengar på fickan. Du har hälsa, du har kanske en del riktigt bra kompisar osv. Du har kanske t o m mer än vad du behöver – en mobiltelefon med videospelningsfunktion som du aldrig använder, fem par skor fastän du aldrig använder mer än två? Du vet bättre än jag när du tänker efter. Bakom allt detta finns Gud som faktiskt har gett oss dessa saker och om Han vill kunde han också ta ifrån oss dem – vilket en snabb titt på världen omkring oss också visar. Om du tar dig tid att se på din situation på detta sätt, då kommer du också till slut att känna tacksamhet mot Gud och en vilja till att visa denna tacksamhet gentemot Honom. **Att inse sin egen situation** Det andra är **ett uppvaknande genom att man inser sin egen situation** vad gäller synd och övertramp.

När jag talar om synd syftar jag inte på något speciellt vare sig hos dig eller någon annan, jag känner ju inte dig och det är inte min roll att döma – jag har också mina tillkortakommanden att bearbeta. Efter att ha betraktat Guds gåvor – eller lärt sig att se dem och förstått från Vem de kommer är det naturligt att man tittar på sitt eget gensvar på dessa.

Många av ens vanor och attityder är kanske inte förenliga med den tro på Gud som har börjat vakna och gro i ens hjärta. Ja de är kanske t o m synder som medför ett straff och som hindrar ens utveckling. Här gäller det att förstå farorna med sådana vanor och handlingar. Allt man gör för med sig konsekvenser. I islam är både paradiset och helvete en verklighet. På jorden i detta livet lever goda och dåliga människor tillsammans, men när vi dör och domedagen slutligen kommer, då kommer vi att separeras från varandra.

De människor som levt ett rättfärdigt liv och som fått Guds förlåtelse kommer att släppas in till ett evigt liv i paradiset medan de som levt ett orättfärdigt liv och som inte fått Guds förlåtelse kommer till ett straff i helvetet. Vissa kommer att renas från sina synder och övertramp där, för att sedan få ta en plats i paradiset medan andra kommer att vistas där för evigt. Detta låter kanske hårt men det är också en tydlig illustration av farorna med synd. Istället tar man itu med arbetet att befria sig från dessa vanor och handlingar och ställer till rätta det man gjort fel. Det finns fyra saker i detta livet som renar från synd

1. *Tawbah* – dvs **att man ber Gud om förlåtelse**, samtidigt som man ångrar sig och bestämmer sig för att aldrig mer upprepa det övertramp man begått;
2. *Istighfar* – **att man regelbundet** i sina böner och vid andra tillfällen hela tiden **söker Guds förlåtelse**.
3. **Goda gärningar och handlingar**. Genom att göra gott mot andra och mot dig själv kompenserar du för de dåliga saker som du fått i ditt register. Goda gärningar skall förstås i bred bemärkelse; det kan vara allt från att möta din broder i tron eller din

familj med vänlighet och med ett leende, till att skänka pengar till välgörande ändamål eller hjälpa gamla damer på spårvagnen; **och**

4. *Kaffarat* – dvs **olyckor som renar**. Med rätt attityd – tålmod – kan förkylningar, benbrott och andra olyckor bli till något gott för dig. Därav kommer den bön som muslimer ofta uppmuntrar varandra med i sådana situationer och som profeten Muhammed – över honom vare frid – har lärt oss: "*Låt dig inte bekommas av det, med Guds vilja blir det till en rening för dig.*"

Detta gäller för den som redan befinner sig inom islams ramar. Den som väljer att omfamna islam kommer istället att få se sina tidigare synder och övertramp förlåtna och börjar istället sitt nya liv med rent samvete.

Att inse vad tiden är värd Det tredje är ett uppvaknande genom att man inser vad tiden är värd och **hur snabbt den ökar och minskar**. Med andra ord inser man att man inte har all tid i världen till sitt förfogande utan man måste anstränga sig för att använda den tid man har på bästa sätt. **Det bästa sättet att använda tiden på** Och vad är det bästa sättet att använda tiden på? Jo **att söka Guds närhet – genom dyrkan**: och dyrkan kan vara allt från att förrätta bönen till att hjälpa din mamma i hennes hushållsarbete.

Det kan vara att sitta i sällskap med rättfärdiga människor – dvs muslimer som har goda ord att säga och vars sällskap lyfter ditt hjärta och inspirerar dig till att känna glädje och stolthet inför din tro. Det kan vara att lyssna på föreläsningar eller läsa nyttiga böcker från våra lärde eller på andra sätt inhämta kunskap om din religion. Detta är kanske motiven, orsakerna och handlingarna bakom religiositet, eller kanske motivering till att vara aktivt religiös... **Allmänna råd till dig...**

Allmänna råd till dig är att helt enkelt ta för vana att läsa Koranen, att läsa den dagligen. Även om du vid tillfällen bara har tid att läsa en vers eller två, så gör det! Koranen är Guds användarmanual till livet – till ditt liv! Och det är genom Koranen som vi kan lära känna Gud och Hans syfte med Sin skapelse och det är bara när vi känner Gud och förstår Hans väsen som det jag sagt ovan blir giltigt och meningsfullt i ens tänkande.

För känner man inte Guds storhet är kanske synd och dåliga vanor inte något man oroas av eller ser något fel i. Ser man inte Guds verksamma kraft i skapelsen omkring sig är det kanske svårare att dyrka Honom och söka ett liv i Hans närhet. Så genom att inse och förstå Guds gåvor kan vi känna tacksamhet gentemot Honom och efter ett tag även kärlek. Men i ljuset av detta känner vi också behovet av att ta itu med våra dåliga vanor och göra oss fria från dem och skydda oss från dess konsekvenser.

När vi ser oss själva på det viset kan vi heller inte vara annat än ödmjuka. Är vi inte ödmjuka och har insikt om oss själva (utan är okritiskt nöjda och tror att allt är bra som det är) hur kan vi då gå vidare och förbättra oss? Dessa två saker – kärlek till Gud och ödmjukhet – är de två avgörande byggstenarna i Gudstjänande eller Gudsdyrkan. Och det är detta som är meningen med våra liv, Gud förklarar för oss:

”Jag har inte skapat människor och djinner annat än för att de skall dyrka Mig! Jag kräver inte av dem någon näring eller att de skall föda Mig. Det är Gud som är försörjaren, innehavaren av stor styrka” [[Koranen, adh-Dharyat 51:56-58]]

Det andra: Vad det innebär att vara religiös?

Den andra delen av din fråga kan också besvara på många sätt. Men det finns en del obligatoriska saker som en vuxen muslim måste tro på och utföra. Jag tror att du känner igen dem från skolböckerna, oftast är detta det första och enda man får veta om islam på religionslektionerna... **Islam bygger på fem pelare**

1. **Trosbekännelsen**– dvs: Jag vittnar om att det inte finns någon gudom [ilaha] förutom Gud [Allah] och jag vittnar om att Muhammed är Hans sändebud – eller som den lyder på arabiska: *Ashhadu an la ilaha illa-Allah, wa ashadu anna Muhammadan rasulu-Llah.*
2. **Bönen**– man ber fem gånger om dagen. Detta är den intimaste formen av närhet till Gud och man försöker att be som om man såg Honom framför sig, eller åtminstone med ett intensivt medvetande om att Hans ser dig just nu.
3. **Fastan** under ramadan
4. **Allmosan**, dvs. att man skänker pengar (eller liknande) till behövande. Den obligatoriska allmosan ges inför högtiden efter ramadan, men det är rekommenderat att man är givmild och delar med sig av det man kan under hela året.
5. **Vallfärden** till Mecka

Ständig kontakt med Gud Dessa saker är ett sätt för människan att hålla en ständig kontakt med Gud och hålla sin tro levande. Det är ur bönen som man kan hämta kraft att ta itu med resten av livet, vare sig det handlar om jobb, läsläsning eller att diska efter maten eller vad det nu kan vara. Och det är ett sätt att närma sig Gud och uppnå Hans tillfredsställelse, så som Han har förklarat för Muhammed – över honom vare frid, som återgav Hans ord: Gud säger:

”Min tjänare närmar sig inte Mig med någonting som är mer älskat för Mig än vad Jag gjort obligatoriskt (Fard) för honom, och Min tjänare fortsätter att närma sig Mig med frivilliga (Nawafil) handlingar tills dess att Jag älskar honom” [[Återgivet i al-Bukhari]]

Trons artiklar är sex stycken:

1. **Tron på Gud; att Han är En utan like.** I islam betonas monoteismen (*Tawhid*), dvs tron på en enda Gud (till skillnad från t ex hinduismen, asatron eller liknande som är polyteistiska där man tror på olika Gudar som har olika uppgifter). Gud är **En vad gäller Hans namn och attribut**: Om en människa kan vara barmhärtig så är Gud (vars namn är *ar-Rahman*, den barmhärtige) den som är barmhärtig i begreppets absoluta form och ingen människa kan efterlikna detta till fullo. Genom att läsa Koranen och lära oss om Guds namn och attribut kan vi också lära känna och förstå ”vad” Gud är. Han är också **En vad gäller Herradömet över världen och Skapelsen**. Det är i slutändan Han som äger allting, som bestämmer över det. Ingenting sker förutom genom Hans vilja. Ingen kan genomföra något som inte Gud tillåter eller hindra Gud från något. Om han vill skänka sin tjänare något så kan ingen diktator, förtryckare eller någon alls hindra detta. O s v. Och Han är **En vad gäller gudomlighet**. Det finns ingen gudom förutom Honom. Han har inga medhjälpare i detta. Det finns ingen halvgud som skapar regnet eller vice verkställande Gud som sköter vissa uppgifter åt Gud. Nej, Han är helt och hållet En och det är det som menas med monoteism, dvs tron på En Gud.
2. **Tron på Guds uppenbarade skrifter.** Genom historien har Gud förklarat för människorna vad Han vill med oss. På samma sätt som en tillverkare av en viss produkt skickar med en manual som förklarar hur produkten skall användas för att fungera på bästa sätt så har Gud gett oss manualer till hur vi på bästa sätt skall leva våra liv. Den senaste och slutgiltiga manualen är Koranen. Den är giltig för alla människor under alla tider. Man behöver inte vara arab för att förstå den, man behöver inte vara född på medeltiden för att förstå den. Den talar på ett plan där alla människor oavsett bakgrund, nivå av civilisation o s v kan förstå den. Det säger jag av egen erfarenhet.
3. **Tron på profeterna.** På samma sätt som Gud skickade med en manual till våra liv så skickade han med en instruktör. Profeten Muhammeds undervisning i Koranen och hans sätt att leva (*Sunnah* på arabiska) är islams två källor. Gud säger om detta:

”O ni som tror! Lyd Gud och sändebudet och låt inte era handlingar gå förlorade” [Koranen, 47:33] Och profeten – över honom vare frid har förklarat:

”Jag har lämnat två ting efter mig och om ni håller er till dem går ni aldrig vilse. De

är Allahs skrift - dvs. Koranen - och mitt föredöme - dvs. Sunnah” [[Återgivet i al-Hakim]]

4. **Tron på Guds änglar**
5. **Tron på domedagen**
6. **Tron på ödet - det goda och de som kan uppfattas som ont i det.**

Det här blir långt och kanske också lite segt att läsa med full koncentration... Mina hemsidor är uppbyggd på dessa fem pelare och sex trosartiklar och jag tror att du kan hitta mer information om dessa saker på.

www.islam.se

www.bilal.se

www.salat.se

Jag avslutar nu. Det här är lika mycket råd till mig själv som det är till dig. Det jag sagt som är gott och nyttigt är en gåva från Gud (du ser, ännu en gåva där man minst anar det) och det som är dåligt och onyttigt kommer ur min egen imperfekten som människa. Du får alltid fråga mer, be mig förklara o s v. Jag är visserligen bara en amatör, men kan jag svara så gör jag det. Om detta varit till nytta för dig så är jag glad och om jag inte lyckats svara så som du frågade så fråga igen.